

Juffen en meesters wacht een zware tijd

ONDERWIJS Basisscholen maken in allerijl nieuwe plannen nu ze na de meivakantie weer open mogen. *Trouw* liep deze week mee met het team van De Windroos in Zaandam, dat zich voorbereidt op de 'tussenfase'.

reportage Amber Dujardin

Op De Windroos in Zaandam bereiden leerkrachten zich voor op de heropening van de basisscholen. FOTO PATRICK POST

Als alle post-its op de muren zijn geplakt, ontstaat er een discussie. 'Afstand houden is niet te doen.'

In de gangen klinken nog geen kinderstemmen, maar in de lokalen wordt hard gewerkt. Wat moet er straks met de gymlessen? Mogen de kinderen op school eten? Mag je een leerling aanraken als hij uit het klimrek valt en zich bezeert? De leerkrachten van De Windroos in Zaandam zitten vol vragen nu premier Rutte bekend heeft gemaakt dat basisscholen na de meivakantie weer open mogen.

In de zonovergoten aula komen ze de woensdagochtend na de persconferentie direct bij elkaar. Directeur Bernadette van den Benken zit op het podium, achter haar een grote schildering van een ruimteschip. De leerkrachten zitten keurig verspreid aan tafels in de zaal. Naast de bekers koffie liggen pen- nen en gele post-its klaar.

Over drie dagen begint de meivakantie. Er moet dus razendsnel een doortimmerd plan komen voor de weken daarna, zegt Van den Benken. "Ons bestuur overlegt nu met het crisisteam over een strategie. Daar moeten we rekening mee houden, maar we gaan er niet op wachten. Ik ben benieuwd naar jullie ideeën."

Ze vraagt de leerkrachten om hun vragen en ideeën op de briefjes te schrijven en die op grote vellen aan de muur te plakken. Linda Ooijevaar, een kleuterjuf, begint driftig te pennen. Ouders mogen de school straks niet in, schrijft ze onder het kopje 'idéëën'. "En ik vraag me af wanneer wij als leer-

krachten een coronatest mogen aanvragen. En of we dit schooljaar nog rapporten kunnen maken."

Een paar dingen zijn woensdag al helder: vanaf 11 mei mogen kinderen op de basisschool weer de helft van de tijd naar school. Ze hoeven onderling geen anderhalve meter afstand te houden, zegt Rutte, en scholen mogen zelf bepalen hoe ze het onderwijs inrichten. Docenten kunnen vanaf 11 mei ook getest worden als ze klachten hebben, zoals nu al geldt voor zorgpersoneel.

Taalachterstand

Dat de scholen weer opengaan is voor de kinderen een goede zaak, vinden de docenten van De Windroos. De school staat in een achterstandswijk in Zaandam en heeft veel Turkse en Syrische leerlingen met een taalachterstand die de lessen hard nodig hebben. Sommige kinderen spreken in deze periode helemaal geen Nederlands meer.

Maar dat een groot deel van de coronamaatregelen straks wél van kracht blijft, plaatst scholen in een lastig parket. Sommige leerkrachten en kinderen willen (nog) niet naar school komen uit angst voor besmetting, zegt directeur Van den Benken. En dan zijn er allerlei praktische vragen: hoe vaak laat je de kinderen hun handen wassen? Hoe ga je met ouders om? Hoeveel kinderen mogen er straks maximaal tegelijk in de klas?

Als alle post-its op de muren zijn geplakt, ontstaat er een discussie.

"Afstand houden is voor ons toch niet te doen", zegt Alie Zwaagstra geagiteerd. Ze noemt zichzelf een echte knuffeljuf. "Hoe gaan we dat aanpakken? Mijn man zit in de risicogroep, en straks heb ik allemaal kinderen in mijn nek!"

Zwaagstra heeft de indruk dat het kabinet de scholen vooral open laat gaan om thuiswerkende ouders te ontlasten, in plaats van de veiligheid van kinderen en docenten voorop te stellen. Dat gevoel leeft bij meer docenten. Rutte benadrukte tijdens de persconferentie dat thuiswerkende ouders het als een grote verlichting zien dat hun kinderen straks weer naar school mogen.

Maar het onderzoek dat het RIVM momenteel doet om te bepalen op welke manier kinderen het coronavirus doorgeven aan anderen en in hoeverre scholen dus een 'brandhaard' zijn, is nog niet helemaal af. De volledige resultaten komen volgens het RIVM waarschijnlijk pas eind-mei.

Toch zijn er al voldoende positieve signalen om de scholen weer te kunnen openen, vindt RIVM-directeur Jaap van Dissel. Tot dusver zijn slechts 124 kinderen van 0 tot 14 jaar positief getest op het virus, dat is nog geen 0,3 procent van alle zieken. De tussenstand van het RIVM-onderzoek laat zien dat kinderen weinig heftige klachten hebben, dat ze onderling weinig verspreiden en dat ze het virus minder vaak oplopen. "Ze zijn niet de verspreiders, eerder de ontvangers", zei Van Dissel. Ouders besmetten

hun kinderen vaker dan andersom.

Dat laat onverlet dat drie docenten na de meivakantie nog niet voor de klas willen, zegt directeur Von den Benken woensdag tijdens het management-overleg. Daar heeft ze begrip voor. "Ik denk dat we leerkrachten nooit moeten verplichten om te komen als ze zich er niet goed bij voelen", zegt ze. "Er zal een stukje maatwerk moeten komen."

Na de bijeenkomst in de aula praat ze met de coördinatoren verder over het inrichten van de lessen. Al snel ontstaat het idee om alle klassen op te delen in een ochtend- en een middag-groep. Ieder kind gaat vier dagdelen naar school, zodat docenten de woensdag- en vrijdagmiddag vrijhouden om lessen voor te bereiden en na te kijken. Een leerkracht schrijft het schema met een krijtje op het schoolbord.

Angstig

De andere docenten gaan intussen naar hun eigen lokaal om het nieuws met de leerlingen te bespreken. Het videobel- len is het 'topmoment' van haar dag, zegt juf Alie stralend. Ze vraagt haar groep 8 via Microsoft Teams wat ze er- van vinden dat ze straks weer naar school kunnen. Er klinkt wat aarzeling bij de kinderen. "Ik vind het fijn". Maar we lopen risico dat we corona krijgen als we allemaal weer bij elkaar zijn", zegt een jongen. "Dat vind ik wel ang- stig. Ik ga straks met een mondkapje op naar school."

Ook in groep 7 van Trix Groenewold

Het is een 'heksenchaos' om voor de meivakantie alles rond te breien, zegt een van de directeuren

klinken er vragen over de risico's. "Ik leg de kinderen dan uit dat ze minder snel in het ziekenhuis komen dan grote mensen en dat het voor hen veiliger is om samen te zijn. Ik ben blij dat ze weer naar school kunnen komen, want over sommige kinderen maak ik me echt zorgen. Je ziet achterstanden ontstaan en verschillen groter worden. Het wordt een kluit om de klas weer tot één geheel te smeden."

Een dag later, op donderdag, is er in de kamer van Von den Benken overleg met de andere schoolleiders van Stichting Agora, een bestuur met 24 scholen in de Zaanstreek. Inklusief Von den Benken zijn er drie directeuren aanwezig. De rest belt in via Teams. Een paar van hen zijn ziek.

Tussenfase

Terwijl ze vergaderen, komt het nieuws binnen dat het kabinet de scholen in juni weer de hele week open wil hebben. Dat schiet een aantal directeuren in het verkeerde keelgat, omdat het zou betekenen dat deze 'tussenfase' van vijftig procent lestijd slechts voor een paar weken moet worden opgetuigd.

Zonde van alle inspanningen, vinden sommigen. Het is een 'heksenchaos' om alles voor de meivakantie rond te breien, zegt een van de directeuren. "Waarom kunnen we niet in één keer omschakelen? De werkdruk is al gigantisch", zegt Von den Benken. "Bijna al onze 256 leerlingen zijn zorgleerlingen. Het is voor hen ook niet prettig als we

steeds dingen moeten omgooien." Uiteindelijk besluit het bestuur dat de kinderen straks geen halve, maar hele dagen naar school gaan. Daarmee volgen ze het protocol dat de PO-Raad, de belangenvereniging voor basisschool- besturen, samen met andere onderwijs- partijen heeft opgesteld. De hele dagen zijn bedoeld om zo min mogelijk ver- plaatsing van leerlingen en ouders te creëren en de aansluiting met de buitenschoolse opvang zo goed mogelijk te houden.

Het oorspronkelijke plan van de De Windroos moet een dag later alweer de prullenbak in. Uiteindelijk kiest de school voor een schema waarbij de ene helft van de klas op maandag en woensdag naar school komt, en dinsdag en donderdag de andere helft. Voor de vrij- dag heeft ze niet genoeg mensen. De nieuwe opzet gaat tegen haar gevoel in omdat ze de kinderen het liefst weer ied- erdag op school heeft, zegt Von den Benken. "De leerkrachten zijn heel re- leurgesteld."

Het wordt de komende tijd flink aan- potten, denken de directeuren. Maar ze gaan hun schouders eronder zetten. De meivakantie heeft Von den Benken vastafgeschreven. Ze deelt paasertjes rond en spreekt haar collega's moed in via het scherm. "Het is voor iedereen een zware tijd, ook psychisch. Er zijn al- lerlei tegenstrijdige belangen. Soms wil ik liever in bed blijven liggen. Wie niet? Maar we gaan het voor de kinderen zo goed mogelijk regelen."